

Halvfjerdsindstyvende Møde.

Torsdagen den 24de Februar 1883 Kl. 1.

Sekretæren, Nielsen-Grøn, oplæste Protokollen for forrige Møde; denne blev derefter understrevet.

Første Viceformand (Høgstrup): Ved Skrivelse af Gaars Dato har Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet meddelt, at han ønsker i et af Thingets første Møder at fremstætte Forslag til Lov angaaende en forhøjet Bidding til nogle Amters Skolefond.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af 2den Behandling af: Forslag til Lov om den personlige Kommuneskat m. v.

Th. Nielsen: I Anledning af den ærede Ordførers Bemærkninger til mig om, at jeg dog skulde tage mig ivare for at komme for dybt ind paa Centralisationen, men derimod mere holde mig til Decentralisationen, og at der kunde være en Fare forbundet med, at Kommunerne fik Hjælp af Statskassen, skal jeg til hans Beroligelse sige, at jeg vist ikke i den Henseende for Tiden er væsenlig uenig med ham, men jeg vil dog tilføie, at naar han opstiller, at det, at Kommunerne kom i Forbindelse med Statskassen, var mindre demokratisk, end naar de kom til at staa ene, kan jeg dog ikke undlade at bemærke, at ogsaa denne Sætning kan blive en Doktrin. Jeg tror nemlig ikke, at man i den Henseende kan opstille Noget som bestemt demokratisk, Noget som mere eller mindre demokratisk; det berover paa Tid, Forhold og Omstændigheder; til Tider kan det være mere demokratisk, at Kommunerne ere saa langt borte fra Centralmagten og Staten som muligt, og til andre Tider kan det Modsatte være Tilfældet. Vi kunne jo se, hvorledes det f. Ex. gik Kommunen i Paris; der kan

ogsaa ad den Vej komme en Slags Despoti ind, det er man ingenlunde sikret imod. Vi have, saavidt jeg erindrer, set det Samme i Spanien. Selv om man altsaa har villet den mest udstrakte saakaldte kommunale Selvstyreelse, er der dog kommet Despoti ind deri. Den ærede Ordfører kan i den Henseende ikke være sikker paa Noget, hverken det Ene eller det Andet kan være betryggende. Til Tider kan det være bedst, at man holder paa Staten, og til andre Tider kan det være bedst, at man gjør det Modsatte. I saa Henseende tror jeg ikke, at der kan opstilles almengyldige Regler. Men, som sagt, jeg skal indrømme, at det kan være muligt, at Friheden hos os i mange Tider vil være bedst betrygget ved, at Kommunerne have en saa stor Selvstændighed som muligt, men noget Afgjørende, en Doktrin i saa Henseende kan jeg ikke binde mig til, og jeg vil ogsaa advare den ærede Ordfører derimod. Han veed, at Doktrinarismen er flem til at gaa igjen i vort Følt, og den kan komme i mange Stikkesler, ogsaa i den, han fremhævede. Det er altsaa det, jeg vil udtale, at man ikke kan sige, at den ene eller den anden Ordning er mere eller mindre demokratisk, det kommer Altsammen an paa Tid og Omstændigheder. Det ærede Medlem var i det Hele mere bange for, at man skulde komme Kommunerne mere til Hjælp fra Statskassens Side, end jeg er, og jeg skal ikke negte, at jeg undrer mig noget over den ærede Ordførers Stilling i saa Henseende, thi det er ikke saa længe siden, at vi have været enige om at Statskassen maa give betydelig Hjælp f. Ex. til Understøttelse af de værdige Trængende. Jeg haaber forresten, at den ærede Ordfører vil være enig med mig i det endnu. Det er ikke længe siden, vi have været enige om, og jeg haaber, vi ere det fremdeles, at Alverdensforsørgelses-kasser er en Stats Sag, en Sag, der i ethvert Fald hviler delvis paa Staten og delvis paa Arbejdsgiverne og ikke særlig paa Kommunerne. Naar man indblandet Kommunerne i dette Forhold, er det af organisatoriske og andre Hensyn, men nogen særlig Kommunesag kan det ikke være. Jeg har selvfølgelig ikke tænkt paa Udstrivning af Statskassen til Kommunerne i Millionvis, det har jeg ikke, men jeg nævner dog disse Ting, for at den ærede Ordfører kan se, at jeg er